

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/454/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5712214796
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. František Potocký
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5712214796.3

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Bratislava, ul. Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, zastúpeného splnomocneným zástupcom Advokátska kancelária Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom Bratislava, ul. Grösslingova č. 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanej: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti SR, so sídlom Bratislava, Župné námestie č. 13, Bratislava, IČO: 00 100 073, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Martin č. k. 10C/254/2012-54 zo dňa 3. júla 2013, takto

rozhodol:

uznesenie okresného súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým uznesením konanie zastavil (výrok I.) s tým, že vec po právoplatnosti uznesenia postupuje Ministerstvu spravodlivosti SR (výrok II.), vyslovil, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (III.).

Citujúc ust. § 7 ods. 1 a 3, § 8, § 103, § 104 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len "O. s. p."), ako i ust. § 15 ods. 1, 2 a § 16 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len "zák. č. 514/2003 Z. z.") v odôvodnení uznesenia uviedol, že zo skutočností uvádzaných žalobcom vyplýva, že predmetom konania je nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy, ktorá mala byť žalobcovi spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu v exekučnom konaní. V danom prípade sa jedná o tzv. delenú právomoc upravenú v ust. § 8 O. s. p. S prihliadnutím na ust. § 15 a § 16 zák. č. 514/2003 Z. z. je preto potrebné, aby nárok žalobcu bol predbežne prerokovaný orgánom štátu príslušným podľa § 4 označeného zákona. Predbežné prerokovanie nároku je teda zákonom stanovená podmienka, ktorá musí byť splnená, aby tento nárok mohol byť prejednaný v konaní pred súdom. V prípade, že táto podmienka konania nie je splnená, nie je založená právomoc súdu vec prejednať a rozhodnúť. Žalobca v predmetnej veci ani po opakovaných výzvach súdu nepredložil kópiu žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody s príslušným orgánom, ktorým je Ministerstvo spravodlivosti SR. V jednotlivých spisoch, na ktoré žalobca vo svojich podaniach odkazoval, sa žiadosť o predbežné prerokovanie uplatňovaného nároku nenachádza. Súdu doložil len sprievodný list opatrený prezenčnou pečiatkou Ministerstva spravodlivosti SR, z ktorého vyplynulo, že každá jednotlivá žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pozostáva zo šiestich strán a jej prílohou je plnomocenstvo. Súčasťou tohto sprievodného listu bol aj "Zoznam žiadostí o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody", ktorý pozostával zo 197 strán. Keďže ale žalobca nedoložil súdu kópiu podanej žiadosti, súd nemohol preskúmať, či sa žalobca voči Ministerstvu spravodlivosti SR domáha toho istého nároku (čo sa týka argumentácie, dôvodov, skutkového stavu a uplatňovanej výšky) ako žalobou uplatnenou na súde v predmetnom konaní. V súvislosti s argumentáciou žalobcu, že rovnopis návrhu na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody nevyhotovoval z dôvodu hospodárnosti a preto žiada, aby sa súd oboznámil s príslušnými spismi žalovaného, kde sa nachádza originál žiadosti, okresný súd poukázal na to, že sa jedná o sporové konanie, kde dôkazné bremeno zaťažuje prioritne žalobcu. Túto povinnosť nemožno prenášať na žalovaného. Okresný súd s poukazom na uvedené skutočnosti konštatoval, že nemá právomoc rozhodovať o nároku žalobcu a keďže

nedostatok právomoci zakladá neodstrániteľný nedostatok podmienok konania, konanie podľa § 104 ods. 1 O. s. p. zastavil a vec postúpil orgánu príslušnému na konanie, ktorým je Ministerstvo spravodlivosti SR.

O náhrade trov konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

Proti uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z dôvodu, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 221 ods. 1 O. s. p.

Účastníkovi konania sa postupom prvostupňového súdu odňala možnosť konať pred súdom, keď rozhodoval vylúčený sudca, súd I. stupňa vec nesprávne právne posúdil a nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy. V podrobnostiach uviedol, že prvostupňový súd na základe vykonaného šetrenia, nie však dokazovania, dospel k nesprávnemu záveru, že žalobca pred podaním návrhu nepodal na príslušnom orgáne žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, ktorú si uplatňuje v tomto konaní. Na Ministerstve spravodlivosti SR podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, ktorú skutočnosť preukázal v prvostupňovom konaní tým, že predložil zoznam jednotlivých žiadostí, ktoré Ministerstvo spravodlivosti SR potvrdilo. Navyiac žalovaný, za ktorého koná práve Ministerstvo spravodlivosti, skutočnosť, že by žalobca v tejto konkrétnej veci nepodal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku v rovnakom rozsahu ako je obsahom žaloby, nikdy nenamietal a táto otázka nie je v konaní spornou. Žalobca tiež viackrát prvostupňovému súdu označil dôkaz, ktorý žiada v tomto konaní vykonať a to oboznámenie sa s príslušným spisom Ministerstva spravodlivosti SR. Okresný súd však tento dôkaz vôbec nevykonal. O skutočnosti, že žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na príslušnom orgáne štátu podal, nasvedčuje i obsah vyjadrení Ministerstva spravodlivosti SR.

Žalobca v ďalšej časti odvolania namietal, že v predmetnej veci rozhodoval vylúčený sudca. Okolnosť, že krajský súd nevzhladol z ním označených skutočností (uvedených v texte žaloby) dôvod na vylúčenie sudcu, nič nemení na tom, že v očiach žalobcu a objektívne v očiach verejnosti nemožno tohto sudcu považovať za nestranného. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia slovenských, ako i medzinárodných súdov, majúc za to, že názor krajského súdu vo veci nestrannosti je v rozpore s rozhodovacou praxou iných krajských súdov, Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva. Poukázal tiež na to, že podal ústavnú sťažnosť pre porušenie jeho práva na nestranný súd, ktorej výsledkom bude zrušenie rozhodnutia krajského súdu. V ďalšej časti odvolania poukazoval na skutočnosť, ku ktorým v prejednávanej veci ani nedošlo, prípadne neboli riešené (žalobca napr. namietal nedôvodné zamietnutie jeho návrhu na prerušenie konania, tiež namietal, že prvostupňový súd ignoroval jeho žiadosť o odročenie pojednávania, že nebol oboznámený s obsahom dôkazov a nemal možnosť sa k nim vyjadriť, eventuálne poukazoval na skutočnosť, že žalovaný použil v predmetnom konaní na dopravu neprimeraný dopravný prostriedok).

Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na opätovné prejednanie.

Žalovaný sa k odvolaniu písomne nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie bolo podané včas a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, podľa § 212 ods. 1 O. s. p. preskúmal uznesenie okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní a po preskúmaní ho bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. zrušil a podľa § 221 ods. 2 O. s. p. vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie z nasledovných dôvodov:

Ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého uznesenia, okresný súd založil svoje rozhodnutie o nedostatku právomoci súdu a následne o nedostatku podmienok konania na neunesení dôkazného bremena zo strany žalobcu na okolnosť, že podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku. S týmto záverom sa odvolací súd nestotožňuje.

Zo spisového materiálu je zrejmé, že žalobca navrhol na preukázanie svojho tvrdenia (že podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody) vykonať dôkaz - vyžiadať originál návrhu na

predbežné prerokovanie nároku, ktorý žalovaný založil do svojho spisu (písomné podanie žalobcu zo dňa 14. 12. 2012), keď žalobca zároveň tvrdil, že originál návrhu na predbežné prerokovanie nároku podal osobne do podateľne, pričom žalovaný potvrdil prijatie individuálneho návrhu spolu s prijatím iných individuálnych návrhov označením ich súpisu prezenčnou pečiatkou. Žalobca zároveň poznamenal, že kópiu súpisu v jednom vyhotovení založil prvostupňovému súdu do registra Spr (tamtiež). V písomnom podaní zo dňa 14. 12. 2012 žalobca zároveň uviedol, že zo strany žalovaného nezaznamenal námietku v tom smere, že by návrh na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody v tejto individuálnej veci nepodal.

Za vykonanie dôkazu je zodpovedný súd. Súd nemusí vykonať všetky dôkazy navrhnuté účastníkmi, pokiaľ nie sú potrebné pre zistenie skutkového stavu veci. To však v danom prípade nemožno konštatovať. Navrhnutý dôkaz bol spôsobilý preukázať alebo vyvrátiť tvrdenie žalobcu, že bola podaná žiadosť o predbežné prerokovanie nároku v totožnej veci totožných účastníkov. Navyše za situácie, keď ide o skúmanie podmienok konania, je potrebné vychádzať z princípu oficiality. Nemožno opomenúť ani ust. § 120 ods. 3 O. s. p., ktoré dáva súdu možnosť osvojiť si skutkové zistenia založené na zhodnom tvrdení účastníkov. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na stanovisko žalovaného zo dňa 19. 06. 2013, v ktorom uviedol, že v rozmedzí od 23. 04. 2012 do 25. 09. 2012 mu žalobca doručil viac ako 43.000 žiadostí o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, z ktorých (podľa ním určených kritérií) vytvoril 8 spisov, a preto nemôže predložiť súdu kópie konkrétnych žiadostí o predbežné prerokovanie. Označené písomné podanie teda nenasvedčuje tomu, že by žalovaný namietal skutočnosť, že žalobca nepodal individuálne žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, žalovaný len nevedel (vzhľadom na ním určené kritériá pri zadokumentovaní žiadostí) predložiť súdu kópie konkrétnych žiadostí o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody.

Pokiaľ okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia konštatuje, že žalobca mu doložil sprievodný opatrený prezenčnou pečiatkou Ministerstva spravodlivosti SR, ktorého súčasťou bol aj "Zoznam žiadostí o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody" pozostávajúci zo 197 strán, odvolací súd preskúmaním spisového materiálu nezistil, že by označený "Zoznam" bol jeho súčasťou. Z uvedeného konštatovania prvostupňového súdu preto vznikajú pochybnosti, aký veľký "Zoznam žiadostí" opatrený prezenčnou pečiatkou Ministerstva spravodlivosti SR žalobca doručil a kde ho prvostupňový súd zadokumentoval (žalobca sa v písomnom podaní zo dňa 14. 12. 2012 odvoláva na register Spr - poznámka odvolacieho súdu).

Vo vzťahu k názoru prvostupňového súdu, že v danej veci ide o delenú právomoc podľa § 8 O. s. p., odvolací súd uvádza, že s týmto názorom sa nestotožňuje. V tomto smere zastáva názor, že žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody na príslušnom orgáne štátu predstavuje osobitnú, odstrániteľnú podmienku konania, keď právnym dôsledkom nepodania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku je zastavenie konania pre nedostatok podmienok konania. V tejto súvislosti však poukazuje na skutočnosť, že účelom konania o predbežnom prerokovaní nároku podľa zák. č. 514/2003 Z. z. nie je vydanie rozhodnutia, ale len pokus o mimosúdne urovnanie. Pokiaľ ide teda o podmienku predbežného prerokovania nároku ako podmienku poskytnutia súdnej ochrany, jej posudzovanie nemôže byť príliš formalistické, čo by v konečnom dôsledku viedlo k odmietnutiu spravodlivosti.

Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a právne úvahy napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Čo sa týka námietky žalobcu, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca (žalobca vo svojich podaniach opätovne poukazuje, že žiadny zo sudcov prvostupňového súdu nemôže vec prejednať a rozhodnúť pre jeho predpojatosť založenú na skutočnosti, že prvostupňový súd zapríčinil svojím nelegálnym konaním - nesprávnym úradným postupom - vznik škody), odvolací súd uvádza nasledovné:

Rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O. s. p. predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, čl. 48 ods. 1 Ústavy SR), preto treba trvať na tom, že sudcu vylúčiť z prejednávania

a rozhodovania pridelenej veci možno skutočne iba výnimočne a z naozaj závažných dôvodov. Vzťah sudcov je pri výkone rozhodovacej činnosti riadený princípom prezumpcie nezávislosti súdnej moci, ktorá nepodlieha subjektívnym pocitom sudcov pri ich rozhodovaní a nie je ničím zaťažovaná v ich postojoch voči súdu. Pôsobenie sudcov na určitom súde je vždy objektívne dané, preto len sama táto skutočnosť nemôže byť dôvodom ich vylúčenia. Sudcovia ako reprezentanti verejnej moci by tak apriórne stáli vo svetle spochybňujúcom ich profesionálne schopnosti. Vzájomný vzťah medzi sudcom a súdom nie je vzťahom zamestnaneckým alebo služobným. Vymenovaním za sudcu vzniká a zánikom funkcie sudcu zaniká osobitný vzťah sudcu k štátu, z ktorého vyplývajú vzájomné práva a povinnosti sudcu a štátu. Sudca je pri výkone funkcie sudcu nezávislý, zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia, rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietahov, len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom (§ 2 ods. 2 zák. č. 385/2000 Z. z.). Nezávislosť sudcu je nevyhnutné vidieť aj ako nezávislosť v rámci samotnej súdnej moci, celého súdneho systému, aj konkrétneho súdu, na ktorom sudca pôsobí. Iba takéto chápanie nezávislosti je predpokladom nestrannosti sudcu, ktorú nesmie nikto ohroziť (uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1Nc/86/2011 zo dňa 24. 11. 2011). Na základe uvedených skutočností preto nie je daný dôvod na vylúčenie zákonného sudcu z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci len z toho dôvodu, že pôsobí na súde, na ktorom malo dôjsť podľa tvrdení žalobcu k nesprávnemu úradnému postupu. To platí zvlášť za situácie, keď žalobca v prejednávanej veci výslovne uviedol, že námietku zaujatosti voči sudcom prvostupňového súdu v zmysle ust. § 15a O. s. p. nepodáva/nepodal a zákonný sudca prejednávajúci predmetnú vec v exekučnej veci (z ktorej si žalobca odvodzuje nároky z titulu nesprávneho úradného postupu súdu) nekonal.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.